

Spis treści

I. Wstęp	11
1. Znaczenie poprawnej wymowy	11
2. Rola fonetyki w nauczaniu poprawnej wymowy	13
3. Fonetyka a fonologia	15
4. Wymowa a pismo	17
5. Wpływ języka ojczystego na wymowę języka obcego	19
6. Metodyka nauczania wymowy	21
II. Niemiecka wymowa ortofoniczna	26
1. Ukształtowanie się niemieckiej wymowy ortofonicznej	26
2. Zróżnicowanie stylistyczne niemieckiej wymowy ortofonicznej	29
3. Zróżnicowanie terytorialne niemieckiej wymowy ortofonicznej	34
III. Narządy mowy i ich czynności	37
IV. Spółgłoski – wprowadzenie ogólne	42
1. Spółgłoska a samogłoska	42
2. Miejsce artykulacji i organ artykułujący	43
3. Sposób artykulacji	44
4. Spółgłoski silne a słabe	45
5. Spółgłoski dźwięczne a bezdźwięczne	46
6. Spółgłoski krótkie a długie	46
7. Koartykulacja	47
V. Spółgłoski niemieckie	49
1. Bezdźwięczne spółgłoski zwarto-wybuchowe	49
1.1. Spółgłoska [p]	49
1.2. Spółgłoska [t]	51
1.3. Spółgłoska [k]	54
2. Dźwięczne spółgłoski zwarto-wybuchowe	57
2.1. Spółgłoska [b]	57
2.2. Spółgłoska [d]	59
2.3. Spółgłoska [g]	61

3.	Bezdzwięczne spółgłoski szczelinowe	63
3.1.	Spółgłoska [f]	64
3.2.	Spółgłoska [s]	65
3.3.	Spółgłoska [ʃ]	67
3.4.	Spółgłoska [ç]	68
3.5.	Spółgłoska [x]	70
3.6.	Spółgłoska [h]	71
4.	Dźwięczne spółgłoski szczelinowe	73
4.1.	Spółgłoska [v]	73
4.2.	Spółgłoska [z]	75
4.3.	Spółgłoska [ʒ]	76
4.4.	Spółgłoska [j]	77
5.	Spółgłoski płynne	78
5.1.	Spółgłoska [l]	78
5.2.	Spółgłoska [r]	79
5.3.	Spółgłoska [ʀ]	80
5.4.	Spółgłoska [ʁ]	81
5.5.	Wokalizacja spółgłosek wibracyjnych	81
6.	Spółgłoski nosowe	82
6.1.	Spółgłoska [m]	83
6.2.	Spółgłoska [n]	84
6.3.	Spółgłoska [ɲ]	85
VI.	Samogłoski – wprowadzenie ogólne	87
1.	Samogłoska a spółgłoska	87
2.	Podział samogłosek ze względu na stopień otwarcia	88
3.	Samogłoski przednie, tylne i środkowe	89
4.	Samogłoski zaokrąglone i niezaokrąglone	90
5.	Samogłoski nosowe i nienosowe	90
6.	Samogłoski napięte i nienapięte	91
7.	Samogłoski krótkie i długie	92
8.	Samogłoski akcentowane i nieakcentowane	92
9.	Samogłoski sylabiczne i niesylabiczne	93
10.	Samogłoska a dwugłoska	93
VII.	Samogłoski niemieckie	95
1.	Samogłoski przednie niezaokrąglone	95
1.1.	Samogłoska [i]	95
1.2.	Samogłoska [ɪ]	98
1.3.	Samogłoska [e]	100
1.4.	Samogłoska [ɛ]	103
1.5.	Samogłoska [e:]	104
1.6.	Samogłoska [a]	106
2.	Samogłoski przednie zaokrąglone	107
2.1.	Samogłoska [y]	108
2.2.	Samogłoska [ʏ]	110
2.3.	Samogłoska [ɥ]	112
2.4.	Samogłoska [œ]	114
3.	Samogłoski tylne	116
3.1.	Samogłoska [u]	116
3.2.	Samogłoska [ʊ]	119
3.3.	Samogłoska [o]	120
3.4.	Samogłoska [ɔ]	123
3.5.	Samogłoska [ɑ]	125

4. Samogłoski neutralne (środkowe)	127
4.1. Samogłoska [ə]	127
4.2. Samogłoska [ɐ]	128
5. Dwugłoski	129
5.1. Dwugłoska [ae]	129
5.2. Dwugłoska [ao]	131
5.3. Dwugłoska [ɔφ]	132
VIII. Następ samogłosek	133
1. Następ samogłosek niemieckich	133
1.1. Następ przydechowy	133
1.2. Następ ze zwarciem krtaniowym	134
1.2.1. Następ z silnym zwarciem krtaniowym	134
1.2.2. Następ ze słabym zwarciem krtaniowym	135
1.3. Następ miękki	137
IX. Luźne i ściśle łączenie	139
1. Łączenie luźne	139
2. Łączenie ściśle	140
X. Upodobnienia	142
1. Uwagi ogólne	142
2. Upodobnienia pod względem miejsca artykulacji	144
2.1. Upodobnienia postępowe	144
2.2. Upodobnienia wsteczne	144
3. Upodobnienia pod względem dźwięczności	145
4. Wymowa spółgłosek podwójnych	148
XI. Akcent wyrazowy	150
1. Właściwości fonetyczne akcentu wyrazowego	150
2. Funkcje niemieckiego akcentu wyrazowego	151
3. Miejsce niemieckiego akcentu wyrazowego	152
3.1. Akcentuacja wyrazów prostych	152
3.2. Akcentuacja wyrazów złożonych	153
3.3. Akcentuacja formacji przedrostkowych	154
3.4. Akcentuacja derywatów	155
3.5. Akcentuacja skrótowców	155
3.6. Akcentuacja wyrazów pochodzenia obcego	156
4. Wpływ emfazy na wymowę	156
XII. Intonacja zdaniowa	158
1. Uwagi ogólne	158
2. Akcent zdaniowy	158
3. Zasady akcentuacji zdaniowej	159
3.1. Akcentowanie członów określających	160
3.2. Akcentowanie członów współrzędnych	161
3.3. Akcent w grupie przydawkowej	161
3.4. Akcentowanie członów przeciwstawnych	161
4. Podział zdania na jednostki rytmiczne	162
5. Podstawowe typy melodii zdaniowej	162
5.1. Intonacja opadająca	164
5.2. Intonacja wzrastająca	171
5.3. Intonacja zawieszona	175
XIII. Wymowa wyrazów pochodzenia obcego	180

XIV. Transkrypcja fonetyczna	182
XV. Ćwiczenia	185
nr 1 [p] – [b]	185
nr 2 [p + i], [b + i]	187
nr 3 [t] – [d]	187
nr 4 [t + i], [d + i]	189
nr 5 [k] – [g]	189
nr 6 [k + ŋ], [g + ŋ]	190
nr 7 [k + i], [g + i]	192
nr 8 [f] – [v]	192
nr 9 [f + i], [v + i]	193
nr 10 [s] – [z]	194
nr 11 [ʃ] – [s]	195
nr 12 [ʃ] – [ç]	196
nr 13 [ʃ + t], [ʃ + p]	196
nr 14 [s + t]	197
nr 15 [s + p]	198
nr 16 [ç] w wygłosie wyrazowym	198
nr 17 [ç] w śródgłosie wyrazowym	198
nr 18 [ç] w końcówce zdrabniającej <i>-chen</i>	199
nr 19 [ç] po samogłoskach zaokrąglonych	199
nr 20 [ç] przed spółgłoską [s]	199
nr 21 [ç] – [ʃ]	200
nr 22 [x] – [ç]	201
nr 23 Połączenie [ɪç] zapisane jako <i>-ig</i>	201
nr 24 Alternacje [ç] – [g] – [k]	202
nr 25 Nagłos samogłoskowy – [h] nagłosowe	203
nr 26 [h] w śródgłosie wyrazowym	204
nr 27 [h] w nagłosie i śródgłosie wyrazowym	204
nr 28 [h] po spółgłoskach [x] i [ç]	204
nr 29 [l + i]	205
nr 30 [r + i] ?	205
nr 31 [r] zwokalizowane po samogłoskach długich	206
nr 32 Wymowa przedrostków <i>er-</i> , <i>ver-</i> , <i>zer-</i>	207
nr 33 Alternacja [ɐ] – [ər]	208
nr 34 [m + i]	209
nr 35 [n + i]	209
nr 36 [ŋ]	210
nr 37 Wymowa końcówki <i>-en</i>	213
nr 38 Upodobnienia spółgłosek pod względem dźwięczności	215
nr 39 Wymowa spółgłosek [p – b], [t – d], [k – g] na styku morfemów	218
nr 40 Wymowa bezdźwięczna spółgłosek na styku morfemów przed głoskami dźwięcznymi	219
nr 41 Wymowa [r – r] na styku morfemów	221
nr 42 [i:]	222
nr 43 [i]	223
nr 44 Niesylabiczne [i]	223
nr 45 [i] w wyrazach typu <i>Biolog</i> , <i>Fiasko</i>	224
nr 46 [i:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	224
nr 47 [i:] – [i]	224
nr 48 [i] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	225
nr 49 [e:] – [ɛ]	225
nr 50 [e:] – [i:]	226
nr 51 [e]	227
nr 52 [e:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	227

nr 53 [ɛ] – [ɪ]	227
nr 54 [ɛ] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	228
nr 55 [ɛ:] – [ɛ]	229
nr 56 [e:] – [ɛ:]	229
nr 57 [e:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	230
nr 58 [a]	230
nr 59 [a] – [ɛ]	231
nr 60 [a] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	232
nr 61 [y:] – [i:]	232
nr 62 [y:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	233
nr 63 [y]	233
nr 64 [Y] – [ɪ]	234
nr 65 [y:] – [Y]	235
nr 66 [Y] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	235
nr 67 [ɸ:] – [e:]	235
nr 68 [ɸ:] – [ɛ:]	236
nr 69 [ɸ:] – [y:]	237
nr 70 [ɸ:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	238
nr 71 [ɸ]	238
nr 72 [œ] – [ɛ]	239
nr 73 [ɸ:] – [œ]	239
nr 74 [œ] – [Y]	240
nr 75 [œ] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	241
nr 76 [u:]	241
nr 77 [u]	242
nr 78 [u:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	242
nr 79 [u:] – [ʊ]	243
nr 80 [ʊ] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	243
nr 81 [o:] – [ɔ]	243
nr 82 [o:] – [u:]	244
nr 83 [o:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	245
nr 84 [o]	245
nr 85 [ɔ] – [ʊ]	246
nr 86 [ɔ] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	246
nr 87 [ɑ:] – [a]	247
nr 88 [ɑ:] – [o:]	247
nr 89 [ɑ:] przed [n] + spółgłoska szczelinowa	248
nr 90 [ə]	249
nr 91 [ə] – [ɐ]	249
nr 92 [ɛ̃] – [ɐ]	250
nr 93 [a] – [ae]	250
nr 94 Niedyftongiczna wymowa połączenia literowego <ai>	251
nr 95 Niedyftongiczna wymowa połączenia literowego <ei>	251
nr 96 [a] – [ao]	251
nr 97 [ɔ] – [ɔɸ]	252
nr 98 Niedyftongiczna wymowa połączeń literowych <eu>, <äu>, <oi>	253
nr 99 Następowe ze zwarciem krtaniowym – następowe ze zwarciem miękkim	254
nr 100 Następowe ze zwarciem krtaniowym w pozycji hiatusowej	254
nr 101 Następowe ze zwarciem krtaniowym na granicy morfemów	254
nr 102 Akcentuacja wyrazów dwusylabowych (z wygłosowym [ə] względnie [ɐ])	255
nr 103 Akcentuacja wyrazów trójsylabowych (z przedrostkami <i>be-</i> lub <i>ge-</i> oraz wygłosowym [ə] względnie [ɐ])	255
nr 104 Akcentuacja wyrazów złożonych	255
nr 105 Akcentuacja złożzeń przedrostkowych	255
nr 106 Akcentuacja derywatów	256

nr 107 Wypowiedzi emfatyczne, w których sylaba akcentowana zawiera samogłoskę napiętą	256
nr 108 Wypowiedzi emfatyczne, w których sylaba akcentowana zawiera samogłoskę nienapiętą	257
XVI. Ćwiczenia intonacyjne	258
XVII. Bibliografia	278